Štev. 25 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v petek 25. januarja 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31·20, pol leta K 15·60, tri mesece K 7·80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6·20, pol leta K 3·60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 10 vin osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *mm* po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plača in toži se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 841.652.

Czerninov ekspoze o mirovnih pogajanjih.

O težkočah javnih pogajanj. — Mir „Brez kompenzacij in aneksij" neomajna podlaga Avstrije. — Obe glavni težkoči pogajanj: rusko-ukrajinski spor in izpraznitev zasedenih ruskih ozemelj. — Ruska delegacija odpošlje dva boljševiška zastopnika Ukrajine na pogajanja. — Poljsko vprašanje in vprašanje splošnega miru.

DUNAJ, 24. (Kor.) Odsek za vnanje stvari avstrijske delegacije je imel danes dopoldne sejo, na kateri se je oglasil k besedi vnanji minister grof Czernin. Minister je naglašal uvodoma, da smatra za svojo dolžnost, da razvije zvesto sliko mirovnih pogajanj, da poroča o raznih fazah dosedanjih rezultatov in da izvaja iz tega one konkluzije, ki so prave, logične in upravičene.

Minister je opisoval predvsem napram onim, ki se jim zdi razvoj pogajanj prepočasen, težkoče pogajanj, ki se jih ni mogoče niti približno razlagati. Grof Czernin je opozarjal predvsem na poglavitno razliko, ki obstoja med mirovnimi pogajanji v Brestu Litovskem in vsemi dosedanjimi zgodovinskimi, namreč na javnost pogajanj. Ako se vsled tega v raznih razvojnih stopnjah pogajanj brzojavljajo podrobnosti posameznega dne, je popolnoma samoobsebi umljivo, da učinkujejo pri nervoznosti, ki obvladuje ves svet, kakor električni udarci in podžigajo javno mnenje. Mi smo si bili glede slabe strani takega postopanja popolnoma na jasnem, vendar pa smo kljub temu takoj ugodili ruski želji po tej javnosti, ker nimoma nič prikrivati in ker bi zamoglo napraviti napačen vtis, ako bi vztrajali na dosedanjem načinu poprejšnje tajnosti. Toda potrebna nasprotna stran teh popolnoma javnih pogajanj je, da velika javnost, zaledje in predvsem voditelji ohranijo mirno kri. Igra se mora hladnokrvno doigrati in se bo končala z dobrim uspehom, ako bodo narodi monarhije podpirali svoje odgovorne zastopnike na mirovni konferenci.

Temelj pogajanj Avstro-Ogrske z raznimi novo nastalimi ruskimi državami tvori načelo »Brez nadomestil in prilastitev«. Oni, ki mislijo, da me je mogoče spraviti s poti, na katero sem krenil, so slabi psihologi. Poveda! sem vedno javnosti odkritosrčno, po kateri poti hočem hoditi, in se nisem dal nikdar niti las široko spraviti s te poti, niti na desno niti na levo. Postal sem odtedaj neoporečni ljubljenec Vsenemcev in onih v monarhiji, ki posnemajo iste. Istočasno me oni, ki hočejo »Mir za vsako ceno« razkričujejo za vojnega hujškača. Oboje me ni nikdar ženiralo. Nasprotno! to dvojnato psovanje mi je edino razvedrilo v tem resnem času. Izjavljam tu še enkrat, da ne zahtevam od Rusije niti štirijaškega metra in niti vinarja in da v slučaju, ako se postavi Rusija, kakor se zdi, na enako stališče, tudi mora priti do miru. Dotični, ki hočejo mir za vsako ceno, bi zamogli dvomiti o moji poštenosti, ak jim ne bi z enako brezobzirnostjo zabrusil v obraz, da me ne bo nikdar mogoče pridobiti za mir, ki bi posegal preko ravno opisanega okvira. Ako bi naši ruski kompaciscenti zahtevali od nas kako odstopitev zemlje ali vojno odškodnino, bi nadaljeval vojno kljub stremljenju po miru, ako ne bi prodrlo moje naziranje.

Po tem uvodu in ponovnem naglašanju, da za pesimistično domnevanje, da se bodo pogajanja razbila, ni nobenega povoda, ker so se obojestranske komisije združile na protianeksijski in protiodškodninski podlagi in bi zamogle izpremeniti to podlago le nove instrukcije raznih ruskih vlad ali njihov padec, je prešel minister na obe največji težkoči, ki vsebujete vzroke, da se pogajanja ne morejo razvijati tako hitro, kakor bi mi vsi hoteli. Prva težkoča je, da se moramo pogajati z raznimi novo nastalimi državami, ki medsebojno še vedno niso omejile in proglasile kompetentnih območij. Tu prihajajo v poštev: 1. Rusija pod vodstvom Petrograda. 2. Naša prava nova sosedna država, velika Ukrajina. 3. Finska in 4. Kavkazija.

Z obema prvima državama se pogajamo direktno, menim, iz oči v oči; z obema drugima za enkrat večalimanj indirektno, ker dosedaj še niste poslali nobenih zastopnikov v Brest Litovsk. Tem ruskim kompaciscentom stoje z naše strani nasproti štiri velevlasti. Dokaz za razširjevanje razpravnih nalog je n. pr. zlasti slučaj Kavkazije, kjer mi direktno nimamo nobenih težkoč, a je Kavkazija v konfliktu s Turčijo.

Kar mora posebno nas zanimati v prvi vrsti, je ona nova velika država, na katero bomo mejili v bodoče: Ukrajina. Prispeli smo v pogajanjih s to delegacijo že jako daleč: zedinili smo se za zgoraj omenjeno protianeksijsko in protiodškodninsko podlago in smo si v glavnem prišli na jasno, da in kako naj se prično trgovinski odnošaji z novo republiko. Toda ravno ta vzgled Ukrajine priča o eni največjih težkoč. Dočim stoji ukrajinska republika na stališču, da je upravičena, da se pogaja z nami popolnoma avtonomno in samostojno, stoji ruska delegacija na stališču, da meje njene države in Ukrajine še niso določene, da meje Ukrajine sploh še niso definitivno dogovorjene in da je Petrograd radi tega upravičen, da prisostvuje našim pogajanjem z Ukrajino, mnenje, ki se mu gospodje ukrajinske delegacije nočejo pridružiti. In ta nejasni položaj notranjih razmer je bil vzrok velikega zavlačevanja. Priti pa hočemo tudi preko teh težkoč in upam, da bo tozadevno za pogajanja, ki se prično zopet v par dneh, pot odprta. Kako stoji stvar danes, ne vem, kajti včeraj sem dobil od svojega zastopnika v Brestu dve brzojavki, glasom katerih je predsednik ruske delegacije Joffe poslal delegaciji četverozveznih vlasti okrožnico, v kateri naznanja, da vlada delavcev in kmetov ukrajinske republike s sedežem v Harkovu glasom na predsednika ruske delegacije poslane izjave glavnega tajništva nikakor noče priznati kijevske ukrajinske rade za zastopnico vsega ukrajinskega naroda, ker zastopa osrednja rada le posedujoče razrede in se zato ne more pogajati imenom vsega ukrajinskega naroda. Zato tudi brez njenega sodelovanja izvršenih dogovorov delegatov osrednje rade ne more priznati in odpošlje radi tega dva delegata v Brest Litovsk z naročilom, da se udeležujeta mirovnih pogajanj kot zastopnika osrednjega odbora vseukrajinskih delavskih, vojaških in kmetskih sovjetov, vendar znotraj ruske delegacije kot dopolnilni obstojni del ruske federativne republike, za kar se smatra sovjet ljudskih komisarjev. Ta dva pooblaščena zastopnika sta glasom sklepa osrednjega izvrševalnega odbora z dne 12. t. m. dobila ukaz, naj izjavita kategorično, da je smatrati vse poizkuse ukrajinske osrednje rade, da bi nastopala imenom ukrajinskega naroda, za samolastne korake buržoazijskih skupin ukrajinskega prebivalstva proti volji in proti interesom delavskih razredov Ukrajincev in da nobeni od osrednje rade brez sporazumljenja z zastopniki delavske in kmetske vlade izvršeni sklepi ne bodo priznani niti od ukrajinske sovjetske vlade niti od ukrajinskega naroda. Ukrajinska delavska in kmetska vlada smatra sovjet ljudskih komisarjev za organ vseruske sovjetske vlade, ki je upravičen, da nastopa imenom cele ruske federacije in delegacije ukrajinske in kmetske vlade, ki je bila odposlana, da razkrije samolastne korake ukrajinske osrednje rade, in bo nastopala skupno in v popolnem soglasju z vserusko delegacijo. Predsednik Joffe je pristavil temu poročilu, da je ruska delegacija pripravljena, da sprejme tadva ukrajinska zastopnika v svojo zvezo.

To je, je pristavil minister, nova težkoča, kajti mi se ne moremo in nočemo vmešavati v notranji stvari Rusije. Ako pa postane enkrat ta pot prosta, potem tudi vnaprej ne bodo obstojale nobene težkoče. Konstatirali bomo sporazumno z ukrajinsko republiko, da veljajo stare meje med Avstro-Ogrsko in prejšnjo Rusijo tudi med nami in Ukrajino.

Kar se tiče Poljske, katere meje sicer še niso natančno fiksirane, nočemo nič od te države. Prosto in brez vsakega vplivanja naj si izvoli prebivalstvo Poljsko svojo lastno usodo. S svoje strani ne polagam pri tem nobene posebne važnosti na obliko tozadevnega ljudskega glasovanja. Čim jasnejšo sliko volje naroda bo podajalo, tem ljubše mi bo, kajti jaz želim samo prostovoljno priključenje Poljske. Le v tozadevni želji Poljske vidim jamstvo trajne harmonije. Vztrajam nepreklicno na stališču, da poljsko vprašanje ne sme podaljševati miru niti za en dan. Ako se bo Poljska po miru hotela nasloniti na nas, ji bomo tozadevno radi ugodili. Miru ne sme in ne bo ogroževalo poljsko vprašanje. Minister bi bil jako vesel, ako bi se poljska vlada zamogla udeleževati pogajanj, kajti po njegovem naziranju je Poljska samostojna država. Ker pa stoji petrograjska vlada na stališču, da sedanja poljska vlada ni upravičena, da govori imenom svoje dežele, smo opustili to zahtevo, da ne izzovemo kakega spora. Vprašanje je gotovo važno, toda še važnejša se mi zdi odstranitev vseh težkoč, ki bi zamogle zavlačevati sklenitev miru.

Druga težkoča, je nadaljeval minister, je neutajljiva razlika mnenja našega nemškega zaveznika in petrograjske vlade glede interpretacije samoodločevalne pravice ruskih narodov v ozemljih, ki so zasedena od Nemcev. Tudi Nemčija ne želi nobenih nasilnih pridobitev ozemelj od Rusije, toda diferenca v mnenju je dvojna. Nemčija stoji na upravičenem stališču, da naj številni, že izvršeni izrazi volje po samostojnosti in neodvisnosti potom zakonodajnih korporacij, občinskih zastopov itd. v zasedenih ozemljih, služijo kot provizorična podlaga za ljudsko mnenje, ki naj se preizkusi pozneje z glasovanjem na širši podlagi. To je stališče, ki je ruska vlada tako za Kuronsko in Litvinsko, kakor tudi za poljske province zaenkrat še odklanja. Druga diferenca se tiče od Rusije zahtevane umaknitve vseh nemških čet in upravnih organov iz zasedenih ozemelj in sicer pred ljudskim glasovanjem. Toda takojšnja izpraznitev in umaknitev v nemških rokah se nahajajočega prometnega, industrijskega in upravnega aparata bi povzročila zopet popolno anarhijo in največjo bedo in ustvarila praktično popolnoma nevzdržno stanje. V obeh vprašanjih gre za to, da se najde srednja pot, ki se mora najti. Diference po mojem mnenju niso zadosti velike, da bi zamogle opravičevati izjalovljenje mirovnih pogajanj. Toda taka pogajanja se ne končajo kar čez noč. Ona potrebujejo časa.

Ministrski predsednik je nadaljeval: Ako sklenemo enkrat mir z Rusijo, potem po mojem mnenju ni več dolgo mogoče preprečevati splošnega miru kljub vsem naporom zapadnih ententnih državnikov. Čeprav si ne delam nobenih iluzij o tem, da splošen mir ne bo zrastel čez noč, sem vendar prepričan, da je pričel dozorevati in da je le vprašanje vztrajanja, ali dosežemo splošen časten mir ali ne. V tem naziranju nas potrjuje mirovna ponudba predsednika Wilsona, ki sicer ni sprejemljiva v vseh podrobnostih. Vendar pa opažam v zadnjih predlogih Wilsona znatno približanje avstro-ogrskemu stališču in da se nahajajo med posameznimi točkami tudi take, ki jih pozdravljamo celo z veseljem.

Minister je koncem svojih izvajanj izjavil: Delam za mir z Ukrajino in Petrogradom. Mir s Petrogradom ne izpreminja čisto nič našega definitivnega položaja. Od Petrograda nimamo dalje nič pričakovati, ker nima nič eksportirati. Toda mir s Petrogradom nas približuje splošnemu miru. Drugače je z Ukrajino. Ta ima velike zaloge živil, ki jih bo izvažala, ako se pogodimo. Toda čez noč tega ni mogoče doseči. Ako me boste silili, da sklenem mir brez glave, potem ne bomo imeli nobenih gospodarskih koristi, ker bi nastal vtis, da moramo skleniti mir za vsako ceno. Tak mir nam ne donese nitl metrskega stota žita in uspeh bi bil večalimanj platoničen. Naše težkoče končno ne obstojajo ravno v pomanjkanju živil; premagati bo treba premogovne, prevozne in organizacijske krize. Stavke povečujejo in poostrujejo te krize. Gospodje delegati imajo dolžnost, da se odloče za sledečo alternativo: ako mi zaupate, potem mi morate pomagati; ako nimate zaupanja v mene, potem me morate vreči. Vztrajati hočem na svojem mestu le dotlej, dokler bom užival zaupanje cesarja in večine delegatov.

Za govorom grofa Czernina je sledila debata, ki se je je udeležilo več govornikov, nakar je bila seja ob 6 zvečer prekinjena. (Op. ured. Radi pomanjkanja prostora smo morali znatno skrajšati Czerninov govor in izpustiti vso debato.)

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se razglaša: 24. januarja 1918.

Položaj je neizpremenjen.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 24. (Kor.) Veliki glavni stan, 24. januarja 1918.

Zapadno bojišče. — **Nobenih posebnih** dogodkov. Živahno polzvedovalno delovanje naše pehote na številnih točkah fronte nam je doneslo več ujetnikov. Ob progi Boesinghe—Staden smo ujeli 6 strojnic.

Vzhodno bojišče. — Nič novega.

Macedonska fronta. — V posameznih odsekih topovsko delovanje. Južno Dojranskega jezera se je angleški šumek izjalovil.

Italijanska fronta. — Položaj je neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirmojster
pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 23. (Kor.) Generalni štab poroča: Macedonska fronta: Na raznih točkah fronte, posebno zapadno Prespanskega jezera, severno Bitolja in vzhodno Vardarja živahen topovski boj. Pri Alčak Mahle patrulne akcije, tekom katerih smo napravili francoske ujetnike. Severovzhodno Dojranskega jezera in ob dolnji Strumi smo pregnali več močnih angleških patrulj. V Dobrudži premirje.

BITKA MED RUSI IN ROMUNI PRI GALACU.

SOFIJA, 24. (Kor.) Bolgarska brzojavna agentura poroča iz Babadaga z dne 23. t. m.:

Rusko - romunski odnošaji so skrajno napeti. Po kratkih bojih med manjšimi ruskimi in romunskimi enotami, so se pričeli tudi boji med večjimi četnimi oddelki. Vsled poizkusa Romunov, da bi se polastili orožja in municije kakor tudi vozov čet četrtega sibirskega armadnega zbora, se vrši jugozapadno Galaca že tri dni bitka z največjo srditostjo. Obe stranki se bojujete s topovi in monitorji. Romunske čete dobivajo velika ojačenja. Da ne bi prišli Romunom v roke, so vojaki neke ruske brigade pobegnili tostran po premirju določene demarkacijske črte, kjer so odložili orožje, tren in ves materijal. Ostanek ruskega armadnega zbora nadaljuje bitko, ker pričakuje ojačenj.

Razne politične vesti.

Avstrija in ogrska živila. »Münchener Neueste Nachrichten« objavlja 21. t. m. naslednjo brzojavko iz Budimpešte: Nasproti trditvam avstrijskega časopisja, da je Ogrska soodgovorna za težave pri prehrani v Avstriji, ugotavlja »Pester Lloyd«, da Ogrska dobavlja vsak dan v Avstrijo 60 vagonov moke in 30 vagonov žita. Dobavo majhnega ostanka te količine so preprečile edino le prevozne težave zaradi ofenzive proti Italiji. Vkljub temu da se je pridelek zmanjšal, so se izvozi iz Ogrske v Avstrijo v vojnih letih skrčili komaj za spoznanje. V Avstriji da imajo kmetje žita in moke v izobilici in krmijo žito živini. Tudi Češka in Galicija ste deželi, ki pridelujeta nad svojo potrebo. Avstrija potrebuje močne vlade, ki bi v lastni državi s krepko roko napravila red.

Nemška očitanja Čehom. Nemški listi poročajo: Poslanec dr. Schürff in tovariši so v sredo interpelirali ministrskega predsednika zaradi »državi nevarnih čeških agitatorjev v inozemstvu« in posebno zaradi organizatorja češko-slovaške brigade dr. Beneša. Interpelacija navaja celo vrsto podrobnosti iz Beneševih brošur. (Kako so prišli nemški poslanci do teh vsekakor v sovražnem inozemstvu izdanih brošur, in ali so sploh tudi v resnici izšle te brošure, ali pa vsaj s tako vsebino, kot trde interpelantje, nam ni znano, zato tudi ne moremo izreči svojega mnenja o njih. — Prip. ured.) Tako pravi dr. Beneš, da so od prvega dne mobilizacije sem rezervniki iz malih mest in s kmetov očitno kazali svojega upornega duha. Vse kazni so imele le eno posledico, da so vojaki ob prvi priložnosti, ki se jim je nudila na bojišču, prešli k Rusom. S ponosom imenuje dr. Beneš 11., 28., 35., 36. in 88. polk, katere so pri poizkusu ubega pruski grenadirji in ogrski honvedi navzkrižno obstreljevali. Po dr. Beneševem računu se je 350.000 mož vdalo Rusom in Srbom.

Demonstracije in mirovna pogajanja. Vsi dogodki podkrepljajo našo trditev, da demonstracije, ki so se te dni vršile po raznih mestih države, posebno pa na Dunaju, niso bile zgolj gospodarske in socijalne narave, marveč, da so jim bili vzroki tudi visoko politiški. Temu našemu nazoru pritrjajo tudi izvajanja, ki jih je priobčila v nedeljski številki praška »Union« pod pomembnim naslovom »Mene-Tekel- Upharsin«. Piše: Široke plasti ljudstva so izgubile vero v to, da so merodajni krogi pripravljeni za mir: to je prvotni vzrok vseh sedanjih stavkovnih in protestnih gibanj, ki so jim bila pozorišča Dunaj in Nižja Avstrija, Gradec, Brno, Krakov, in ki jih komentira v številnih člankih tu- in inozemsko časopisje, v kolikor ni postalo žrtev stavke. Skrčenje racije moke je bilo le zadnja kaplja, ki je povzročila, da je v posodi prekipelo. — Dokler je bilo nade, da se bodo mirovna pogajanja v Brestu Litovskem gladko vršila in da donesejo zaželjeni rezultat, je prebivalstvo potrpežljivo prenašalo vsa brezštevilna trpljenja in pomanjkanje, ki mu jih je naložila vojna. Saj se je moglo nadejati, da se po sklepu dela v Brestu Litovskem ustvari vsaj od ene strani razbremenjenje in da se začne mirovni kamen valiti ter da se v doglednem času vendar obeta konec vojnega mučeništva. Dokler je šlo za teoretične teže, so se pogajanja precej gladko razvijala, ko pa so nastopila meritorična vprašanja, se je takoj pokazalo pomanjkanje na iskreni mirovni volji, in pokazala se je ali prikrita ali neprikrita volja za aneksije, in pogajanja so se vršila v tonu in na tak način, da treba reči o njem,da se tako ne dela mir! Idealistična ljubezen do miru brez vsakega državnega egoizma od strani ruskih pogajalcev ni našla zasluženega bližanja. Kjer bi trebalo to pokazati, so takoj potisnili v ospredje militarične interese in so v imenu teh odklanjali vsako koncesijo. Namesto zaželjenih poročil o hitrem poteku pogajanj je čitalo prebivalstvo poročila, ki so zvenela vedno bolj breznadno, in ki so mu kazala vedno jasneje, da na merodajnih mestih nadvladuje sedaj vojni duh. V to razpoloženje je padla vest o skrčenju racije moke. Prebivalstvo je zahtevalo kruha in miru, a sedaj je videlo, da se mir namenoma prepreča, in kako se mu pičle in povsem nezadostne racije moke še bolj krčijo.... (Nadaljnja izvajanja je cenzor pobelil.) Tako je in nič drugače: ljudstvo zahteva kruha in miru! S prvim samim se ne zadovoljuje, ker ve, da šele drugi more zagotoviti prvega. Dokler divja vojna furija, in tudi, dokler vlada mučna, ljudstvo deprimirajoča negotovost glede vspeha pogajanj v Brestu-Litovskem, ker je ta predpogoj za dosego splošnega miru: dotlej tudi kruh visi v zraku in ljudstvo se ne more pomiriti. In mi izključujemo absolutno, da bi merodavni krogi v naši državi ne vedeli in razumeli tega. Zelo razširjeno je mnenje, da tem krogom — iz razlogov, ki jih ni težko razumeti — nedostaje odkrite besede....

Kruha in miru zahteva ljudstvo — v tem je vsebovana vsa pomembnost zadnjih dogodkov v državi: bile so gospodarsko-socijalne in — politične naravi. Zastonj se trudijo razni »Fremdenblatti« in »Informacije« da bi prikrivale to dejstvo.

Aprovizacijske stvari.

SKRČENJE KRUŠNEGA ODMERKA.

Kakor je znano, je ministrstvo za ljudsko prehrano izdalo naredbo, s katero se skrčuje dosedanji splošni tedenski odmerek moke za osebe, ki ne pridelujejo same žita, od 1400 na 1150 gramov (od 1 kg 40 dkg na 1 kg 15 dkg). Za delavce, ki opravljajo težka dela, se zniža tedenski odmerek od 2940 gramov (2 kg 94 kdg) na 1850 gramov (1 kg 8 dkg).

Moka, ki se je dobivala doslej, se je pri nas v Trstu podelavala vsa za kruh, in tako smo dobivali v Trstu po 28 dkg kruha na dan, kar odgovarja 20 dkg moke. Delavci, ki opravljajo težka dela, pa so dobivali 42 dkg kruha na dan, kar odgovarja 30 dkg moke. Kedar se je v Trstu razdeljevala moka, smo jo tudi dobili v tem razmerju — izgubili smo 28 dkg kruha, da smo dobili 20 dkg moke.

Časopisje je javljajo, da se odmerek kruha ne zniža, pač da se zniža odmerek moke na polovico. Razumljivo je, da to velja za one dežele, kjer se je poleg kruha tudi redno razdeljevala moka. Pri nas na Primorskem pa ni bilo tako, kajti pri nas se je ves odmerek moke (20 dkg na osebo in dan) porabljal za kruh. Splošna določba je bila, da vsaka oseba sme dobiti 20 dkg moke na dan. S temi 20 dkg moke se da, kakor je splošno uveljavljeno, napraviti 28 dkg kruha (40 odstotkov več kot je pa moke: 1 kg moke da 1 kg 40 dkg kruha). Moke pri nas sploh nismo dobivali. Ali kaj pa sedaj, ko se za vso državo skrči odmerek moke? In skrči se za 25 dkg na osebo in teden?

Kaj bi bilo bolše za tržaško prebivalstvo? Ali da dobiva samo kruh, samo moko, ali pa kruha in moke za potrebo?

Kar je določeno za vso državo, velja tudi za Trst. Odmerek moke je bil doslej merilo, in mora ostati merilo tudi za bodoče. Tako se je določilo tam zgoraj, in po tem se je »treba ravnati«!

Naše mnenje je, da bi poraba vsega odmerka moke za kruh nikakor ne odgovarjala ljudski potrebi, kajti kolikortoliko moke je vedno treba za napravo raznovrstnih jedi. Če imamo torej v splošnem 1 kg 15 dkg moke na razpolago na osebo in teden, bi bilo pač najprimernejše, da se stvar razdeli takole:

PODLISTEK.

Slovanska strast.

Roman. Francoski spisal **Danijel Lesueur.**

Iz njegovega pridušenega glasu, iz njegovega pogleda in njegovih kretenj je govorila največja strast, obenem pa tudi največja podložnost: neodoljivo izbruhajoča strast in najboljša volja, da bi se pokoril vsemu.... brutalnost in obup.... nebrzdano moštvo in suženjska ponižnost.

Nadja ni bila pripravljena na kaj takega! O, uboga dvajsetletna mala gospa, enako neizkušena na telesu in duši, ki je nekdaj mislila, da ljubi starca, čigar ime je nosila, ne bi nikdar slutila, da je mogoča tako strahovita in vendar tako sladka omama, kot ta, ki se je sedaj polastila njene duše. Zaprla je oči, kajti ni se več upala pogledati njegove glave, ki je bila tako blizu njenega lica in ki so jo njeni mili, strastni pogledi prežinjali tako blaženo in so njene ustnice drhtele tako blizu, tako blizu njenih. Iztrgala je roke, ki jih Hubert ni upal več držati. In ko ga ni gledala več, ko ni več čutila njegovega drhtečega oprijema na svojih zapestjih, je izpregovorila z glasom, ki ji je čudno tuje zvenel v ušesih, popolnoma hladno, zelo napeto:

— Prav je, gospod marki, odpotujte... Ker želite, vam ukazujem.... in ukazujem vam tudi, da odidite takoj!

Odgovora ni dobila; vzlic temu pa ni upala dvigniti oči, ker se je bala, da se ji zavrti vsa soba okoli nje in da se onesvesti. Kmalu pa se je čutila močnejši, zbrala je vse svoje moči in je dvignila pogled. Huberta ni bilo več.

— Ne, nočem se onesvestiti! — si je dejala sama pri sebi, zapustila salon in odšla tja gori v svojo spalnico.

Pred ikonostasom je brlela večna luč v rdečem benečanskem steklu, ki je nepremično viselo na zlatih verižicah, ta tako neizrecen mir izžarivajoča luč, ki ji neprestano prilivajo ljudje brez pokoja.

V medli, rožnati svetlobi te lučke, sredi vse te mrtve krasote, nedaleč od razkošne postelje, kjer je samotno prespavala svoje noči, je mlada žena pokleknila na klečalnik in se bridko, bridko razjokala.

Toda tako poštena je bila njena duša, tako malo je poznala premetenost strasti, da ni niti en trenutek podvomila o nepreklicnosti svojega izreka, s katerim je poslala markija v pregnanstvo, niti o markijevi poslušnosti. Zanjo je moralo biti končano vse, zanjo je bilo končano vse. Nadja bi bila mislila, da bi se pregrešila, če bi tudi le sama pri sebi še enkrat razmišljala o storjeni dolžnosti.... vprašala se niti ni, ali bi ne bila mogla storiti tudi drugače. Zavest dolžnosti jo je potegnila s seboj z neodoljivo gonilno silo vrelca, ki pada z ogromne višave: z višine stoletij, ki v človeških dušah zbirajo čustva, kakor kopičijo ledenike na vrhu gorovja.

Naj se da **na osebo vsak dan 200 g (20 dkg) kruha**, kar znaša 1400 g (1 kg 40 dkg) na teden; poleg tega pa **150 g (15 dkg) moke na teden.** To odgovarja popolnoma računu, da 1 kg moke da 1 kg 40 dkg kruha. Ravno tako naj bi dobili delavci, ki so zaposleni pri težkem delu, 340 g (34 dkg) kruha na dan in potem na teden 150 g (15 dkg) moke. Tako bi bilo kruha za potrebo in tudi moke toliko, kolikor se je najnujneje potrebuje v vsakem domačem gospodarstvu.

Pripomnimo naj še, da se oficijelno računa tako, da da 1 kg moke 1 kg 40 dkg kruha, dočim pa je v resnici stvar za občinstvo boljša, kajti dosedaj se je za 1 kg 40 dkg kruha porabljalo vedno več kot pa 1 kg moke.

Naše mnenje je torej v splošnem, da bi se dala stvar ureditit ako, kot smo rekli; prosimo pa občinstvo, da nam odkrito in jasno, brez prizdržka pove svoje mnenje. Naš list je odprt vsaki pametni misli in vsakemu pametnemu predlogu.

* * *

Govedina za nelmovite sloje.

Jutri, v soboto, in v nedeljo se bo nadaljevala prodaja govedine za neimovite sloje proti preščipnjenju št. 6 izkaznice za nakup mesa in maščobe (z rdečo črto) in sicer v soboto na izkaznice št. 21, serije a, b, in v nedeljo na izkaznice št. 21, serije a, b, c, d. Na vsako izkaznico se more kupiti 1/8 kg mesa. Prodaja se prične ob 7 zjutraj v naslednjih mesnicah:

Sinigaglia, Barkovlje 4, Bin, Rojan 9, Trocca, ul. Commerciale 3, Crisiach, ul. Poste 16, Stanislawsky, ul. S. Spiridione 7, Visintini, ul. Cavana 22, Vattovatz, ul. Giustinelli 5, Rocchelli, Piazza Piccola 2, Zadnik, P. S. Giovanni 6, Simonetta, ul. delle Legna 4, Pinter, ul. Farneto 9, Lenarduzzi, ul. Amalia 23, Polli, ul. Acquedotto 13, Castellitz, ul. Giulia 67, Rodella, ul. Giulia 1, Burba, ul. Alessandro Volta 2, Perriatti, ul. Barriera vecchia 4, Depace, ul. Barriera vecchia 26, Rizzian, trg Barriera vecchia 1, Saffaro, ul. Istituto 28, Polacco, ul. Settefontane 45, Narussig, ul. Settefontane 228 (Rocol), Pozzi, ul. Settefontane 1, Rizzian, ul. del Rivo 34, Delavske zadruge, ul. S. Marco, Rizzian, ul. dell' Istria 1, Gatznig, Škedenj 50.

CENE:

Prednji deli z doklado	K 3'36 kg,
zadnji deli z doklado	K 4'— kg.

Prodaja kuriva.

Oglje. 10 kg na rumene izkaznice.

Sv. Vid: št. 1—70 (obrobna št. 3) dne 25. I., pri Rupena, ul. Fabbri 3, (cena 84 vin. kg). — **Staro mesto:** št. 1—150 (ob. št. 3) dne 25. I. pri Bertok, ul. Artisti 4, (cena 84 vin. kg). — **Stara mitnica:** št 1—400 (ob. št. 3) dne 25. I., pri Girotto, ul. Madonnina 39, (cena 84 vin. kg). — **Nova mitnica:** št. 1—500 (ob. št. 3) dne 25. I., pri Maurencich, ul. Gelsi 6, (cena 84 vin. kg). — **Novo mesto:** št. 1—100 (obrobna št. 3) dne 25. I., pri Stock, ul. Squero nuovo 15 (cena 80 vin. kg). — **Sv. Jakob:** št. 1—60 (ob. št. 3) dne 25. I. pri Dolce, ul. P. Diacono 6, (cena 80 vin. kg), št. 61—100 (ob. št. 3) dne 25. I., pri Cigoj, ul. Concordia 17, (cena 84 vin. kg). — **Vrdela:** št. 1—150 (ob. št. 3) dne 25. I., pri Miceu, S. Cillino 2, (cena 84 vin. kg).

Premog (fossile). 20 kg na modro izkaznico.

Sv. Jakob: št. 1—210 (ob. št. 18) dne 25. I., pri Bubnic, ul. Sorgente 7, št. 211—361 (ob. št. 18) dne 25. I., pri Paliaga, ul. Olmo 9, št. 362—508 (ob. št. 18) dne 25. I. pri Bergagna, ul. Bosco 26, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg). — **Kiarbola:** št. 62—231 (ob. št. 15) dne 25. I., pri Jurissevich, ul. S. Marco 16, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg). — **Kjadin:** št. 310—348 (ob. št. 14) in št. 1—48 (ob. št. 15) dne 25. I., pri Hrovatin, ul. Media 52, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg). — **Rojan:** št. 658—701 (ob. št. 8) in št. 1—150 (ob. št. 9) dne 26. januarja pri Struckel, ul. Boroević 51, (cena 1 K 44 vin. za 10 kg).

Kok. 10 kg na modro izkaznico.

Novo mesto: št. 749—785 (ob. št. 17) in št. 1—440 (ob. št. 18) dne 25. I., pri Trevisan, ul. Gelsi 23, št. 441—670 (ob. št. 18) 1171—1380 (ob. št. 18) dne 25. I., pri Pene, dne 26. I., pri Stock, ul. Squero nuovo 15 (cena 23 vin. kg). — **Stara mitnica:** št. 1171—1380 (ob. št. 18 dne 25. I. pri Pene, ul. Toro 13, št. 1381—1450 (ob. št. 18) in št. 1—272 (ob. št. 19) dne 25. I., pri Ambrosich, ul. Toro 14, št. 273—530 (ob. št. 19) dne 25. I., pri Zoratti, ul. Farneto 46, (cena 23 vin. kg), št. 531—1137 (obrobna št. 19) dne 25. I., pri Girotto, ul. Madonnina 39, (cena 54 vin. kg), št. 1138—1350 (ob. št. 19) dne 25. I., pri Nemenz, ul. Acque 20, (cena 23 vin. kg). — **Sv. M. M. spodnja:** št. 61—243 (ob. št. 6) dne 25. I., pri Vidrich, ul. Rigutti 31, (cena 23 vin. kg). — **Kjadin.** št. 42—348 (ob. št. 15) in št. 1—102 (ob. št. 16) dne 25. I., pri Rupena, ul. Foscolo 19, (cena 23 vin. kg).

Drva za kurivo. 20 kg na modre izkaznice.

Staro mesto. št. 228—315 (ob. št. 19) dne 25. I., pri Bertok, ul. Arstisti 4, (cena 31 vin. kg). — **Stara mitnica.** št. 1351—1450 (ob. št. 19) in št. 1—41 (ob. št. 20) dne 25. I. pri Zoratti, ul. Farneto 46, št. 42—200 (ob. št. 20) dne 25. I., pri Ambrosich, ul. Toro 14 (cena 31 vin. kg). — **Novo mesto.** št. 671—785 (ob. št. 18) in št. 1—53 (ob. št. 19) dne 25. I., pri Cucovich, ul. Anastasi 9 (cena 32 vin. kg), št. 54—251 (ob. št. 19) dne 26. I., pri Struckel, ul. Boroević 51, (cena 31 vin kg).

JUGOSLOVANSKE ŽENE IN DEKLETA, PODPIŠITE IZJAVO ZA JUGOSLOVANSKO DEKLARACIJO!

Domače vesti.

Pazite na plin. C. kr. namestništvo nam javlja: Glasom statistike zadnjega časa se je nenavadno mnogo porabilo plina kar zahteva primerno velike zaloge premoga. Ker so te zaloge vsled nerednega dovažanja le majhne in je računati tudi z zastanki v dovozih, kakor v drugih mestih, zato se prebivalstvo nujno pozivlja, naj kar najbolj varčuje s plinom.

Odbor za obnovitev Goriške opozarja slovenske pravnike in abiturijente na razpis službenih mest pri mestnem municipiju v Gorici. Želeti bi bilo, da bi se oglasili za ta mesta tudi slovenski prosilci, da svoječasno ne bo izgovora, ako bodo nastavljeni sami Italijani. Vojaško službovanje ni nobena ovira za prošnjo.

Zborovanje istrskih županstev, ki se je vršilo včeraj na Kozini ob udeležbi 35 slovenskih, hrvatskih in italijanskih občin, zaradi aprovizacije, je bilo impozantno. Sklenil so se važne resolucije in izvolil se je odbor, ki ima nalogo, da jih izvede. Obširno poročilo sledi.

Za deklaracijo. Po izvršenem zborovanju, ki se je včeraj vršilo na Kozini ob udeležbi, ki je bila prava manifestacija istrskih občin za zboljšanje položaja sestradanega prebivalstva, so se zbrali zastopniki slovenskih in hrvatskih občin v nadaljno zborovanje, na katerem se je z velikim navdušenjem odobrila deklaracija Jugoslovanskega kluba, podana v državnem zboru 30. majnika 1917. Izjavo so podpisali vsi navzoči občinski zastopniki. — O zborovanju objavimo natančnejše poročilo.

Samo na zahtevo strank! Prejeli smo! Te dni sem šel v urad c. kr. pošte ul. Stadion in oddal priporočeno pismo. Uradnica mi je izdala nemško-lasko potrdilo. — Vprašal sem, se-li ne more dobiti slovenskega potrdila? Uradnica je šla k načelniku urada in se je znjim tiho razgovarjala. Konečno je prinesla tudi slovenske tiskovine. Povedala mi je, da se te izdaja **le na izrecno zahtevo strank!** Na mojo opazko, da je po mojem mnenju že dovolj, ako stranka izroča pismo s slovenskim naslovom, se je ženščina obrnila do za menoj stoječe stranke in rekla: Pri vsem pomanjkanju kruha in drugih življenskih potrebščin prihajajo ljudje tu s — politiko!!! Nisem ne mlad in ne preveč nervozen, a da je bila žalilka izven urada bi se ne bil mogel vzdržati! To so nesramnosti, ki zahtevajo odpomoči in jaz je bom iskal še drugim potom. Nam očitajo politiko, v resnici pa jo tirajo le oni, ker iz vzrokov narodnega sovraštva nočejo vršiti svoje dolžnosti napram vsem strankam brez razlike! Ne tira politike tisti, ki zahteva le svojo pravico, zajamčeno mu v zakonih, pač pa tisti, ki v državni službi krši to pravico in te zakone. — T.

Odprava temeljnih taks pri zaračunanju brzojavnih pristojbin. — Pričenši z dnem 1. februarja 1918 se ne bodo temeljne takse za brzojavke nič več zaračunavale. Od tega časa naprej se zvišajo v vseh smeraih, v katerih je bilo v smislu brzojavnega tarifa predpisano vplačevanje temeljnih taks, dosedanej pristojbine za besedo za 4 vin. — V prihodnje bo znašala n. pr. besedna pristojbina na Nizozemsko 20 v (doslej 16 v); pristojbina za brzojavke 8 besedi v tej smeri bo torej 1 K 60 v (dosedaj 60 v + 8 × 16 = 1 K 88 v); za brzojavke 12 besedi 2 K 40 v (doslej 60 + 12 × 16 = 2 K 52 v). Zvišane besedne pristojbine se bodo pobirale samo ob sebi umevno samo v toliko, v kolikor je promet v posamezne dežele sploh pripuščen v smislu tozadevno veljavnih predpisov. Prometne omejitve, ki obstoje sedaj, ostanejo nespremenjene vzlic tej strogo torifno-tehnični odredbi.

Pritožba. Prejeli smo: Nekdo, ki stanuje v hiši 418 na Škorklji (Pendice), je našel dne 23. t. m. v kruhu, ki ga je kupil pri peku Fortunatu Beber, v istej ulici 407, kar celo zaponko iz neke — cunje. Umevno, da se je družini obračal želodec in da ni mogla več jesti tistega kruha. — Ostala je oni dan — brez kruha. Ni treba praviti, kaj pomenja to ob pomanjkanju vseh drugih živil. Poleg tega treba uvaževati ozire na javno zdravje, da je kruh, v katerem se nahajajo take — oprostite izraz — svinjarije, nevarno za človeško zdravje.

Iz občine Dekani. Dne 27. t. m. ob 2. uri popoldne sklicata v prostorih g. Andreja Rondiča v Loki »Bralno društvo« v Crnikalu in »podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Istro« v Crnikalu javen shod, da 1.) tudi mi — čeprav vlada v naši občini absolutizem — izrečemo in pokažemo, da smo se oklenili jugoslovanske ideje, proglašene z deklaracijo z dne 30. maja 1917; 2.) da proslavimo spočetnika te plemenite ideje, našega nasmrtnega apostola dr. I. Ev. Kreka, izjavljajoč, da hočemo nadaljevati njegovo započeto delo.

Sežansko učiteljsko društvo bo imelo svoje zborovanje v četrtek dne 31. jan. t. l. v šolskih prostorih v Sežani ob 1 pop. Dnevni red: 1. Poročilo društvenega vodstva. 2. Poročilo o delegacijskem zborovanju »Zavze« dne 28. 12. 1917. 3. Razgovor o učit. gmotnem položaju. 4. Volitve. 5. Morebitni predlogi. Z ozirom na važnost tega zborovanja, pričakuje se polnoštevilna udeležba. — Odbor.

V Bukovini poslujejo zopet: poštni urad Ropcze za promet z vrednostnimi pismi, Sergie za denarni promet in za promet z vrednostnimi pismi, Lukawetz ob Seretu za pisemski in denarni promet in za promet z vrednostnimi pismi; zadnjeimenovani urad, Dorna Kandreny, Dorna Watra, Kimpolung, Pojana Stampi in Pozoritta tudi za omejeni promet z zavitki.

Promet zasebnih vojno-poštnih zavitkov je pod obstoječimi pogoji dovoljen tudi na vojno-poštne urade št. 191 in 398, ustavljen pa na vojnopoštni urad št. 433.

Kazenska razprava proti morilcu Karoline Bassa se je vršila pred tukajšnjim divizijskim sodiščem po naglem sodu. Dogodek, ki je vzbudil v meščanstvu toliko ogorčenja, je znan. Vojak Anton Petrovich je ponujal Karolini Bassa, ki je pekla in prodajala biškote in drugo pecivo, moke v nakup, jo zvabil v veliko vojašnico, jo tam umoril in oropal. Pri razpravi je obtoženec tajil dejanje ter hotel najprej dokazati svoj »alibi« (da je bil v kritični dobi drugje). Ta dokaz pa se mu ni posrečil. Uničujoče zanj je izpovedal kot priča 15letni pokojnični sin Erminij, ki je morilca spoznal in z vso gotovostjo potrdil, da je ta vojak tisti, ki je speljal njegovo mater v vojašnico, da ji proda moko. Ravno tako obtoževalno zanj je izpovedala kot priča pokojnična soseda in pomagalka gospa Gobler, ki je tudi spoznala morilca. Priča Peter Zuljan, ki je spremljal sina pokojnice Erminija, ko je ta šel iskat mater v vojašnico, je izpovedal, da je v vojašnici zapazil vojaka, ki je kopal jamo v gnoj, a poleg njega je ležalo truplo pokojnice, obrnjeno proti tlom. Tako je bil zločin odkrit. Priča Karel Zemljan, vojak, s katerim je kritičnega dne morilec prebil popoldan, in na katerega se je Petrovich skliceval, je popolnoma na laž postavil morilčeve trditve. Končno je morilec priznal, da je bil on tisti, ki je pokojnici ponudil moko, tajil pa je, da bi jo bil umoril. Moko da mu je ponujal neki šofer, o katerem ni vedel ničesar povedati. Ta šofer da se je nahajal v kasarni. — Pri morilcu so našli 310 kron v debelem papirju, 21 kron v drobižu. Trdil je, da mu je »šofer« izročil 350 kron. Pokojnici je bilo oropanih 700 kron. Uradni zagovornik dr. Geftaw Wandrich je predlagal, da se da morilca preiskati glede na njegovo duševno stanje in da se prekine postopanje, da se v tem izvrše poizvedbe glede šoferja. Oba predloga je sodnija zavrnila. Po govoru vojaškega pravdnika dr. Brnčiča, kateremu je sledil govor zagovornika, je bila razprava zaključena. Včeraj zvečer ob 5'30 je bila proglašena razsodba, s katero je bil obtoženec obsojen **na 18 letno ječo.** — Priponmniti bi bilo le, da je morilec štajerski - nemškutar iz pašalika slavnega ptujskega peka in župana Orniga. Z ozirom na zlobne opombe v poročilih tukajšnjih italijanskih listih »parlava sloveno«, moramo to pribiti in odklanjamo vsako skupnost s takimi »Slovenci«, ki so svoj živ dan nemškutarji, a bi jih hoteli zopet »posloveniti«, kakor hitro postanejo — zločinci. Naj jih le ima na vesti, kdor si jih je vzgojil, in »plemeniti« poročevalci laških listov z njimi.

Dramatično društvo v Trstu vabi vse one, ki so sodelovali kot člani dramatičnega društva na našem odru, in vse one, ki bi se želeli posvetiti v prihodnje takemu sodelovanju, na sestanek, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo, 27. t. m., dopoldne ob 10 uri v veliki dvorani »Narodnega doma«.

Predsednik.

Iz Kopra. Gospod Jakob Čemažar, župnik v Šmarjah pri Kopru, bivši katehet CM šole v Kopru, in g. I. Zlobec, župnik v Pomjanu, sta doposlala 25 K kot novoletno darilo za slovensko šolo v Kopru. Prisrčna hvala bligima darovateljema.

Odbor nove podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za okrožje Sv. Vid se je konstituiral tako-le: predsednik Makso Cotič, tajnik kapelan Virgilij Šček, blagajnik Štefan Bratož; namestniki: Ivan Levičar, Josip Ljubič, Ante Velkavrh, Fr. Božeglav.

Stavkovno gibanje v Puli. Dne 22. t. m. je tudi civilno delavstvo v Puli stopilo v stavko. Namen mu je bil — kakor izrecno naglaša puljski »Hrvatski List« — da pred vsem pokaže svojo solidarnost z drugim delavstvom v Avtriji ter da **demonstrira za pravičen mir potom sporazuma.** Delavstvo je poslalo k trdnjavskemu komisarju in pristaniškemu admiralu deputacijo, ki je predložila želje in pritožbe. Te se tičejo v prvi vrsti povrnitve delavskih rodbin, uredbe plač in skrbi za obleko in obuvalo. Oblasti so obljubile dalekosežno uvaževanje želja, vsled česar je delavstvo naslednjega dne šlo zopet na delo.

Za hotele in gostilne ob soški fronti. — »Osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovo Primorja« na Dunaju I. Bankgasse 2, poroča: V naših krajih ob soški fronti je tudi precejšnje število hotelov in gostilnic, namenjenih več ali manj tujskemu prometu. Vsled svetovne vojne je pa tujski promet docela prenehal, med italijansko vojno pa je veliko naših hotelov in gostilnic več ali manj razdejanih ali celo razrušenih. Umeje se, da je vsled tega nastala za lastnike kakor za morebitne najemnike velika škoda, ki bi utegnila postati usodepolna za gospodarje kakor za podjetja sama v dosedanjih rokah. — »Osrednji odbor« je posvetil temu vprašanju posebno skrb in je v ta namen osnoval iz svoje srede poseben strokovni odsek, kateri bo vlagal na pristojna ministrstva vse potrebne vloge, v prvi vrsti one, da postanejo deležni že vršeče se vojne hotelske podpore, pozneje pa še za izredno subvencijo. Ker je ta zadeva zelo nujna, vabijo se vsi hotelirji in gostilničarji naše Goriške, naj v svojo lastno korist nemudoma pošljejo svoje sedanje naslove na gornji naslov. Prejeli bodo potem okrožnico z vsemi potrebnimi pojasnili in navodili.

Resnici na ljubo. V predvčerajšnji »Edinosti« se je očitalo »Lavoratoru«, da ni hotel objaviti oklica deželnega županstva na vse občine v Istri v svrho skupnega protesta proti postopanju poklicanih činiteljev v aprovizacijskem vprašanju. V resnici je »Lavoratore« objavil omenjeni oklic v torkovi večerni številki, za kar pa seveda ni mogel vedeti naš zunanji dopisnik, ki je videl, da »Lavoratore« ni objavil oklica v nedeljskih in ponedeljskih dneh in tudi ne v torkovi jutranji številki. **Priznamo pa tudi** odkrito, da smo tudi mi **prezrli** v torkovem večernem »Lavoratoru« **na** zadnjem mestu objavljeni oklic, čemur je bil pač vzrok dejstvo, da »Lavoratore« ni objavil oklica v nedeljski številki, dasiravno mu je bil izročen v italijanskem prevodu v soboto opoldne z izrecno prošnjo, da bi se objavil v nedeljski jutranji številki istočasno z objavo v »Edinosti«. Ker se je imel sestanek vršiti v četrtek, je bila objava v »Lavoratorjevi« torkovi večeni številki pač že precej brez smotra, ker smo prepričani, da je italijanske občine v Istri zaradi sedanjih sijajnih poštnoprometnih razmer niso mogle dobiti pravočasno. Toliko v pojasnilo vsem prizadetim.

Pravice slovenskega jezika v aprovizacijskih prodajalnicah. Prejeli smo: Ker »Edinost« toliko piše o preziranju slovenskega jezika v prodajalnicah aprovizacijske komisije, naj Vam sporočim še naslednje: V prodajalnici aprovizacijske komisije v ul. Ambrogio Ralli je nameščena Slovenka, katera vedno občuje slovenski s strankami, katere govore slovenski. In ker se ne potajuje, jo njene tovarišice zasmehujejo in psujejo. Zgodilo se je, da ji je njena tovarišica, blagajničarka Evgenija Šare že parkrat zalučala v obraz nesramno psovko — **»ščava«.** Slovenka je morala molčati, kajti da bi se hodila komu pritoževat, je izključeno, saj ne ve sploh komu bi se pritoževala, ko so vsi enaki, in bi najbrž taka pritožba tudi nič ne koristila, temveč kvečjemu le škodovala. S takim ravnanjem se očividno hoče odpraviti še tistih par slovenskih nameščenk, ki se nahajajo v prodajalnicah aprovizacijske komisije, kajti kdo bi pa tudi vztrajal na svojem mestu, če mora danzadnem poslušati psovke in zaničevanje svoje narodnosti, ne da bi bila mogoča odpomoč. — Opazovalec.

Silvestov večer, ki ga je priredila moška podružnica CMD s sodelovanjem Glasbene Matice je imel sledeči gmotni uspeh: vstopnina in lože K 882'40; darovi in preplačila K 658'— pavilijoni K 5.512'59; skupno je bilo vnovčenega K 7052'99. — Stroškov je bilo: za vino in jedila K 4.695 stroški programa K 154'60, dvorana, razsvetljava čiščenje in dr. K 266'13; skupno K 5115'73. **Čistega prebitka je torej kron 1937'26.** — Blagajnik.

Tržaška kmetijska družba vabi vinogradnike, ki še niso naročili potrebne množine galice, saloidina in sivega žvepla, do to store **v nedeljo, 27. t. m.,** od 8 do 12 v njenem uradu, v ulici Vienna 10 I.

Mestna zastavljalnica. V soboto, 26. t. m., se bodo od 9 dop. do 1 pop. prodajale na javni dražbi **dragocenosti,** zastavljene na bele listke serije 141 in sicer od št. 2301 do št. 4000.

»Balkan«. Početkom februara o. g. početi će izlaziti »Balkan«, prvi i jedini filatelistički list štampan u hrvatskom jezku. Izlazi svakoga 1. u mjesecu. Pretplata mu je K 6'50 na godinu, K 3'50 na po godine. Pojedini brojevi 80 filira. Umoljavaju se filatelisti (sabirači maraka) u svim hrvatskim i slovenačkim zemljana, da jave dopisnicom svoju adresu. Listovi se šalju na »Balkan«, Zagreb, Tvornička ul. 12., a novci na »Balkan« Zagreb 1.

PROSIMO SLOVENSKIH, HRVATSKIH IN ČEŠKIH KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POŠLJEJO NAJ SE V - - NARODNI DOM V TRSTU - -

Poslano*)

Pozor zavarovanci!

Goriška poslovalnica c. kr. sklada za vojaške vdove in sirote v Trstu, ulica Lazzaretto vecchio 3

opozarja

s tem cenjeno občinstvo in županstva na Goriškem, da gg. Josip Mozetič, c. kr. pisarniški oficijant in Franc Oblak, nista več v njeni službi, vsled česar nimata pravice v imenu te poslovalnice sklepati zavarovanja.

Poslovalnica ima vsepovsodi svoje **domače zastopnike in sicer**: za politični okraj **Tolmin**: g. Josip Pitamic; **Cerkno**: g. Tusulin Josip, c. kr. sodni kancelist; **Cerkno**: g. Ciril Ivančič, c. kr. davčni upravitelj; **Cerkno**: g. Goriup Rihard, nadučitelj; **Pijužne**: g. Abram Josip, vikar; **Obloke**: g. Rejec Anton, župan; **Šebrelje**: g. Kobal Ivan, posestnik; **Prapretno**: za politični okraj **Sežana**: g. Franc Bekar, revident; **Sežana**: g. Jenko Josip, davčni eksekutor; **Sežana**: g. Ivan Tiringer, župnik; **Vatovlje**: g. Kosovelj Anton, nadučitelj; **Tomaj**: g. Zabrič Štefan; **Kazlje**: g. Kosovelj Franc, župan; **Dutovlje**: g. Hreščak Alojz, učitelj; **Lokev**: g. Glažar Josip, c. kr. pis. oficijant; **Sežana**: Čepar Franc: **Divača**: za politični okraj **Goriški** g. Pavel Plešničar, učitelj; **Ajdovščina**; g. Škerk Friderik, c. kr. davčni asistent; **Ajdovščina**: g. Podgornik Filip, nadučitelj, Gor. Tribuša.

Banjšice (p. Čepovan) so podpisale pri VI. vojnem posojilu visoko svoto vojnega posojila.

Banka „Union" opozarja, da leže obligacije občinarjev Banjšice pri njej in prosi gospoda Leopolda Humar-ja, ki je svojčas nabiral podpise, kam naj pošlje obligacije za občinarje. Iz prijaznosti posreduje v tej zadevi Zavarovalni oddelek Goriške poslovalnice c. kr. av. sklada za vojaške vdove in sirote, sedaj v Trstu ulica Lazzaretto vecchio **št. 3 kamor se je obrniti s vprašanji.**

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu veleva zakon.

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 6 stot. besedo. Masne tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 60 stotink.

Iščem služkinjo za vsa hišna dela, vešča tudi italijanščine, proti dobremu plačilu. — Ulica Valdirivo 5, II. n. 1771

Učenec je izgubil knjige nemške ljudske šole. Najditelj naj jih prinese proti nagradi na Ins. odd. Edinosti. 1770

Dnevno izborno pivo v hotelu Balkan. Piazza Caserma. 1760

Žaklje vsake vrste kupuje Babič Fran Molino grande 20 1 33

Urar sprejema vsakovrstne poprave ur. Ulica Manzoni št. 17, vr. 2. 1714

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu. Via delle Poste št. 10. 407

Prodajo se

v Jablanici št. 1 pri Trnovo-Bistrici

trije enonadstropni gruščinski hlevi

pripravni za prezidavo v stanovanje obsežni 1600m² z dvoriščem in zelenjadnim vrtom za 25000 kron. — Več zemljišča se lahko prikupi. — Več se izve pri A. BRVARJU v Jablanici št. 1 pri Trnovo-Bistrici.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine. — Plombiranje.

-- UMETNI ZOBJE --

Emilia Ceregato

Trst Campo S. Giacomo 2

Priporoča cenjen. občinstvu svojo

trgovino pisarniških in šolskih potrebščin

Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.

Prodajalo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprt od 8½ zvečer naprej

Vstopnina K 2

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmo štev. 5 (Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 13,200.000.—

Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. Stavbni kredit, rembours krediti. — Borzna naročila. — — Inkaso. — — Menjalnica. — — Eskompt menic.

Telefoni: 1463, 1793 in 2676. Brzojavi: JADRANSKA.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne